

Аліна Войцеховська,
аспірантка,

Одеський національний університет імені І. І. Мечникова
м. Одеса, Україна

Ірина Ломачинська,

доктор економічних наук, доцент,
Одеський національний університет імені І. І. Мечникова
м. Одеса, Україна

ІННОВАЦІЙНЕ ЗРОСТАННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ В УМОВАХ ПОВОЄННОГО ВІДНОВЛЕННЯ

Актуальність проблеми. Бойові дії, викликані повномасштабним вторгненням росії в Україну, все ще тривають на значній території нашої країни, але вже сьогодні необхідно створювати план післявоєнного відновлення та відродження. Це стосується не лише відбудови зруйнованих численними ракетними ударами будівель, інфраструктурних об'єктів, інших архітектурних елементів, а й, в першу чергу, створення принципово нової інноваційної моделі економіки сталого розвитку для України. Завдання постає надзвичайно важке і потребує значного рівня міжнародної технічної й фінансової підтримки та кардинальних змін у самій Україні.

Мета дослідження – обґрунтоване визначення пріоритетних напрямів відновлення національної економіки України, розробка й реалізація ефективного комплексу заходів щодо реструктуризації та модернізації, які б у цілому сприяли розбудові високотехнологічної конкурентоспроможної національної економіки України.

Результати наукових досліджень. Потенційно найважливішим є надання приватному сектору впевненості інвестувати у відновлення і модернізацію національної економіки України. При цьому прямі іноземні інвестиції та кошти іноземних донорів, за правильних дій держави, мають стати однією з головних рушійних сил відновлення, модернізації, стабілізації та подальшого сталого економічного зростання. Однак думка, що іноземні інвестиції активно прийдуть в Україну, є спірною, оскільки для цього потрібний достатній рівень інвестиційної привабливості, наявність великої кількості конкретних інвестиційних проєктів з інноваційною складовою, низький рівень ризику для залучення довгострокового фінансування, ефективна система державного регулювання й ефективність правовикористання, ресурсна забезпеченість тощо. Разом із тим, на даний час, поряд із військовою агресією РФ проти України, серед негативних факторів інвестиційної привабливості України Європейська бізнес асоціація (ЕБА) визначає корупцію та слабкість судової системи [1]. Серед негативних факторів можна визначити й відтік робочої сили з країни.

У контексті цього, важливо, замість відбудови традиційних галузей та застарілої системи державного управління, сконцентруватися на повній модернізації економіки України, враховуючи тренди глобальних перетворень, технологічних змін, цифрових трансформацій, і побудувати нову відкриту країну, де панує верховенство права, прогресивна система освіти і науки, нові адаптивні та ефективні державні інститути, орієнтовані на сталий розвиток. Основні зусилля мають бути спрямовані на інноваційне відновлення національної економіки в цілому та її стабільне зростання, зокрема, завдяки розвитку середньо- і високотехнологічного виробництва, збільшення та поглиблення ланцюжків доданої вартості у базових галузях (агросектор, харчова промисловість, машинобудування, металургія, IT-сектор і стартапи) та через участь у міжнародному розподілі й спеціалізації праці, збільшення

імпортозаміщення та експорту вітчизняних товарів і послуг, створення нових робочих місць та умов для розвитку самозайнятості на основі сприятливих умов для малого та середнього підприємництва, виваженої та ефективної економічної політиці, зміцнення енергетичного сектору та розвитку суспільної, ринкової та соціальної інфраструктури тощо. Держава має забезпечити усі умови для реалізації проривних для світу економічних ідей і бізнес-моделей, оскільки потенційно ми маємо усі можливості для створення середовища, сприятливого для проривних інновацій. Модернізація, діджиталізація, сталий розвиток – це фактори забезпечення конкурентоспроможності національної економіки України на глобальних ринках.

Оскільки саме рух до ЄС є позитивним фактором інвестиційної привабливості, важливо продовжити розпочаті до війни реформи та гармонізувати українське законодавство з європейським. Зокрема, запровадити європейську систему сертифікації, продовжити масштабну приватизацію, завершити антикорупційну та судову реформи. І при цьому важливо не втратити попередні досягнення, а, навпаки, врахувати їх під час теперішніх та майбутніх реконструкції [2]. Зрозуміло, що одна з сфер, у якій слід продемонструвати прогрес у першу чергу – це захист прав власності, боротьба з корупцією та олігархічною системою. Доцільно продовжити шлях щодо подальшої дерегуляції національної економіки, забезпечення макроекономічної стабільності та стабільності національної фінансової системи, розвитку людського капіталу.

Важливо, щоб післявоєнна реконструкція міст не стала сліпим відтворенням того, що було зруйновано, а забезпечила гармонійне застосуванням новітніх підходів урбаністики та архітектури, щоб зробити українські міста більш зручними та інклюзивними для їх жителів.

Висновки. Перемога у сучасному збройному конфлікті – це лише один крок успіху. Тільки конкурентоспроможна та функціональна економічна система є передумовою політичної та соціальної стабільності, національної безпеки, що неможливо без достатнього рівня інвестиційного забезпечення інноваційної модернізації національної економіки України.

ВИКОРИСТАНІ ДЖЕРЕЛА ТА ЛІТЕРАТУРА

1. Дослідження. Інвестиційний індекс. // *EBA* : веб-сайт. URL: <https://eba.com.ua/research/doslidzhennya-ta-analytika/> (дата звернення: 8.05.2023).
2. Pylypenko Y. Reconstruction of Ukraine after the war // *Transparency international Ukraine*: веб-сайт. URL: <https://ti-ukraine.org/en/blogs/reconstruction-of-ukraine-after-the-war/> (дата звернення: 13.05.2023).